

Plán péče o přírodní památku Pískovna Žizníkov

- návrh na vyhlášení -

**na období
2018-2027**

Mgr. Jaromír Maštera
říjen 2016

Obsah

1. Základní údaje	3
1.1 Základní identifikační údaje	3
1.2 Údaje o lokalizaci území	3
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	3
1.4 Výměra území	4
1.5 Překryv s jinými chráněnými územími	4
1.6 Kategorie IUCN	5
1.7 Předmět ochrany zvláště chráněného území	5
1.8 Předmět ochrany EVL a PO	6
1.9 Cíl ochrany	6
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území	7
2.1 Stručný popis území	7
2.2 Historie využívání území	11
2.3 Související plánovací dokumenty	15
2.4 Současný stav zvláště chráněného území	17
2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče	18
2.6 Stanovení prioritních zájmů v případě kolize	18
3. Plán zásahů a opatření	19
3.1 Výčet, popis a lokalizace zásahů	19
3.2 Zaměření a vyznačení území	24
3.3 Návrhy administrativně-správních opatření	25
3.4 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využití lokality	25
3.5 Návrhy na vzdělávací využití území	25
3.6 Návrhy na průzkum či výzkum	25
4. Závěrečné údaje	26
4.1 Předpokládané náklady	26
4.2 Použité podklady a zdroje	26
4.3 Přílohy	27

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:
kategorie ochrany: přírodní památka
název území: Pískovna Žizníkov
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:
orgán, který předpis vydal:
číslo předpisu:
datum platnosti předpisu:
datum účinnosti předpisu:

Zvláště chráněné území se navrhuje k vyhlášení bez ochranného pásma.

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj: Liberecký
okres: Česká Lípa
obec s rozšířenou působností: Česká Lípa
obec s pověřeným obecním úřadem: Česká Lípa
obec: Česká Lípa
katastrální území: Žizníkov

Příloha č. M1:

Orientační mapa s vyznačením území - viz příloha

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 797391 Žizníkov

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
701/1		orná půda	neuveden	10002	78479	78479
701/12		ostatní plocha	dobývací prostor	4918	11139	11139
701/13		ostatní plocha	dobývací prostor	4918	19658	19658
701/14		ostatní plocha	dobývací prostor	60000	25086	25086
701/32		orná půda	neuveden	10002	15655	15655
701/33		orná půda	neuveden	5207	2528	2528
701/34		orná půda	neuveden	1	350	350
701/35		orná půda	neuveden	1	81	81
701/36		orná půda	neuveden	1	456	456
701/46		orná půda	neuveden	10002	7918	7918
777/3		lesní pozemek	neuveden	1	4511	4511
777/4		lesní pozemek	neuveden	1	181	181
779/1		lesní pozemek	neuveden	1	16412	8861
779/2		ostatní plocha	dobývací prostor	1	2883	2883
779/3		lesní pozemek	neuveden	1	2869	2869
781		ostatní plocha	dobývací prostor	1	431	431

782/1		lesní pozemek	neuveden	1	4148	4148
782/3		lesní pozemek	neuveden	1	69	69
801/3		ostatní plocha	dobývací prostor	60000	4350	4350
801/4		orná půda	neuveden	1	4415	4415
986/2		ostatní plocha	ostatní komunikace	8	697	697
986/3		ostatní plocha	ostatní komunikace	8	594	594
986/5		ostatní plocha	ostatní komunikace	1	175	175
988/1		ostatní plocha	ostatní komunikace	5111	1578	824
989/4		ostatní plocha	ostatní komunikace	5111	180	180
991/2		ostatní plocha	ostatní komunikace	1	553	553
991/3		ostatní plocha	ostatní komunikace	1	356	356
992/1		ostatní plocha	jiná plocha	5106	211	211
Celkem						197658

* změřeno v programu QGIS a upraveno dle údajů v KN

Příloha č. M2:

Katastrální mapa se zákresem zvláště chráněného území - viz příloha

1.4 Výměra území

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	2,0639		
vodní plochy	0	zamokřená plocha	0
		rybník nebo nádrž	0
		vodní tok	0
trvalé travní porosty	0		
orná půda	10,9882		
ostatní zemědělské pozemky	0		
ostatní plochy	6,7137	neplodná půda	0
		ostatní způsoby využití	6,7137
zastavěné plochy a nádvoří	0		
plocha celkem	19,7658		

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

národní park:	ne
chráněná krajinná oblast:	ne
jiný typ chráněného území:	ne
<u>Natura 2000</u>	
ptačí oblast:	ne
evropsky významná lokalita:	ne

1.6 Kategorie IUCN

IV. - řízená rezervace

1.7 Předmět ochrany zvláště chráněného území

1.7.1 Předmět ochrany zvláště chráněného území podle zřizovacího předpisu

Návrh:

„Společenstva živočichů a rostlin vázaná na raně sukcesní stadia písčitých a jiných ploch s výskytem drobných vodních ploch, s důrazem na ochranu populace ropuchy krátkonohé (*Epidalea calamita*).“

1.7.2 Hlavní předmět ochrany zvláště chráněného území – současný stav (návrh)

A. ekosystémy

název ekosystému	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
T5 Travníky písčin a mělkých půd	17	- výskyt v dílčích plochách 1, 3 a 4 - aktivní pískovna s většinou obnaženého povrchu nebo velmi lehce zarůstající vegetací, mírně zarůstající okraje pískovny (plocha 1) - zarůstající písčina v jižní části plochy 3 - hromada písku v ploše 4

Příloha č. M5:

Zákres biotopu T5 v území v ortofotomapě - viz příloha

B. druhy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
ropucha krátkonohá (<i>Epidalea calamita</i>)	desítky dospělců, prokázané rozmnožování (tisíce pulců)	KO	Pro rozmnožování vyžaduje malé a mělké vodní plochy bez ryb, osluněné, bez vegetace nebo jen s minimem vegetace. Preferuje rozmnožování v dočasných vodních plochách. Suchozemské stanoviště tohoto druhu musí být s výraznou převahou ploch bez vegetačního pokryvu (raná fáze sukcese). V lokalitě výskytu musí být velké zastoupení lehkých půd s možností zahrabání - úkryt přes den a zimování.
kovařík <i>Paracardiophorus musculus</i>	zjištěny vyšší desítky jedinců	CR	Jeho hlavním biotopem jsou rozsáhlejší volné štěrkové půdy břehů a ostrovů vodních toků. V severních Čechách pak osidluje pískovny a volné písky v oblastech pískovcových skal. Larvy jsou karnivorní a nekrofágní. Jako možné ohrožení druhu je možné považovat zarůstání písčitých ploch dřevinami (bříza a borovice).

KO – kriticky ohrožený druh dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

CR – kriticky ohrožený druh dle Červeného seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017)

1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu

Překryv s předměty ochrany EVL ani PO není.

1.9 Cíl ochrany

Cílem je lokalita ve stavu vyhovujícím k rozmnožování a výskytu populace ropuchy krátkonohé, tj. udržení a rozšíření volných ploch bez vegetace, udržení vysokého podílu ploch s otevřenými písčitými stanovišti a rozšíření nabídky ploch, kde se mohou vyskytovat periodicky vysychavé drobné vodní plochy.

Cílem ochrany a péče je udržení a zvýšení populace ropuchy krátkonohé i dalších předmětů ochrany.

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Navrhovaná přírodní památka (dále též „PP“) Pískovna Žizníkov se nachází 1,2 km JJV od kostela v obci Žizníkov, 4 km JV od středu České Lípy.

Lokalita leží v nadmořské výšce cca 260 m n. m., v mírně teplé oblasti MT9. Geomorfologicky území spadá do České tabule, Severočeské tabule, Ralské pahorkatiny, Zákupské pahorkatiny a Českolipské kotliny. Horninové podloží je tvořeno kvartérními sedimenty (nezpevněným sedimentem) – pískem a šterkem. Z půd jsou zde regozem stenická a kambiem stenická podzolová.

V lokalitě se nachází převážně periodicky vysychavé drobné vodní plošky, v závislosti na srážkách. Pouze dvě z tůní jsou trvalejšího charakteru. V severní části aktivní pískovny (dílní plocha 1) vyvěrá drobný periodický potůček, který po cca 50 m mizí v zemi. V jihovýchodní části navrhované přírodní památky (dílní plocha 3) poblíž železnice je odvodňovací kanál, ve kterém je po větší část roku voda – v této ploše je pravděpodobně pramen. Jiné vodní plochy ani vodní toky se v území lokality nenacházejí. V okolí lokality, v areálu SZ směrem, jsou dvě technické nádrže a v místní části Žizníkov je větší rybník (Žizníkovský). Zhruba 1 km od lokality je údolí řeky Ploučnice s řekou a nivou v přírodním a přírodě blízkém stavu.

Lokalita „Pískovna Žizníkov“ je tvořena pískovnou s aktivní těžbou písků, dále manipulačními plochami (ukládání různých materiálů), v minulosti rekultivovanou plochou vytěžené pískovny (část území pravděpodobně nebylo rekultivováno technicky, ale bylo ponecháno bez zásahů), plochou pískovny, kde nedávno skončila těžba a nyní je zde navážen různý materiál, a tato část pískovny je tak v procesu technické rekultivace, a plochou trvalého travního porostu, na které je územním rozhodnutím č.j. výst/7726/59 – 154/24c ze dne 16. 12. 1959 umožněno využití území pro provoz pískovny.

Botanický průzkum lokality zatím nebyl proveden. Je zřejmé, že jsou zde v poměrně velkých plochách zastoupeny významnější biotopy - trávníky písčin a mělkých půd (T5) a ruderalní bylinná vegetace mimo sídla, ochránářsky významné porosty (X7A). Další plochy v chráněném území jsou pak silně ovlivněné lidskou činností, vesměs degradované, bez botanického významu (ale s významem zoologickým). Ve strouze u vlakového nádraží (jižní část dílní plochy 3) byla nalezena početná populace dle Červeného seznamu ohroženého okřešku trojbrázdého (*Lemna trisulca*).

V navrhované přírodní památce se vyskytují populace několika významných ohrožených druhů živočichů. Tím nejvýznamnějším druhem je ropucha krátkonohá (*Epidalea calamita*), která patří v ČR mezi kriticky ohrožené druhy s reálným rizikem úplného vyhynutí. Druh, který se v této oblasti ještě před několika desítkami let vyskytoval na řadě lokalit, nachází nyní vhodné podmínky již pouze na dvou lokalitách (Provodín a Žizníkov). V PP Pískovna Žizníkov se rozmnožuje populace ropuchy krátkonohé odhadem o velikosti několika desítek dospělých jedinců. Nejlepší podmínky tento druh nachází v aktivní pískovně (dílčí plocha 1), rozmnožuje se ale také v menších počtech i v navazující manipulační ploše (dílčí plocha 4) a v ploše v rekultivaci (dílčí plocha 2).

Ropucha krátkonohá (*Epidalea calamita*)

Tento druh se vyskytuje od nížin až do výšky 1950 m n. m. Ropucha krátkonohá osidluje především otevřená, suchá a slunná stanoviště, výrazně lesnatá krajina jí nevyhovuje. Dává přednost oblastem s lehkou písčitou půdou. Tato ropucha vyžaduje přítomnost narušovaných ploch bez vegetace, které nejčastěji nachází v pískovnách, na vřesovištích, slaniskách, šterkovnách, kaolínových lomech, ve vojenských prostorech a v zahraničí často i v dunách podél pobřeží. Na těchto stanovištích se často ukrývají v různých skalních skulinách či pod různými předměty, které tu zůstaly po těžbě (trámy, prkna, panely, kolejnice, kameny atd.). V případě, že tato stanoviště začnou výrazně zarůstat, a zvyšuje se tak míra zastínění, vede to k migraci populace na jiné nezarostlé lokality. Obdobně jako uvedené narušované plochy mohou být pro ropuchy vhodná i pole s širokořádkovými plodinami, v ČR se dříve početně ropucha krátkonohá vyskytovala (i rozmnožovala) na zeleninových polích (řepa aj.) a chmelnicích.

Zimoviště ropuch je většinou v těsné blízkosti místa, kde se rozmnožují. Tato ropucha se ve vodě vyskytuje jen v období kladení vajíček, jinak žije v podstatě po celý rok v suchozemských, otevřených a nezarostlých biotopech.

Ropuchy krátkonohé upřednostňují pro rozmnožování malé a mělké tůně a kaluže bez vegetace nebo jen s malým množstvím vodní vegetace, často jde o dočasné tůně. V těchto vodách je totiž minimum predátorů, a tak se zvyšuje šance na přežití vajíček a larev. Výjimečně se ropuchy krátkonohé rozmnožují ve větších tůních a tam se pak pulci pohybují v mělkých okrajích tůní. Pulci (larvy) se vyznačují tím, že dobře snášejí i velmi nízký obsah kyslíku ve vodě a nevadí jim ani vyšší obsah soli. Je prokázáno, že pulci tolerují krátce i teploty kolem 40°C. V mělkých a teplých tůních se mohou pulci ropuch shromažďovat i ve vysokých počtech, ale jinak jsou spíše osamělí – v kalužích si často hloubí typické jamky.

Období rozmnožování je u této ropuchy delší než u ostatních evropských druhů. Ve střední Evropě trvá od dubna až do září. Mohou se rozmnožovat až třikrát za sezonu. Proces rozmnožování se obvykle spouští vydatnými dešti. Většina samců přitahuje samice svým výrazným svolávacím hlasem z mělkých vodních ploch. Jakmile se k nim samice přiblíží, zaujmou polohu amplexu za předními končetinami (tzv. amplexus axilární). Samice se u vodních ploch vhodných pro reprodukci zdržují jen velmi krátce.

Pár klade na dno tůně párový rosolovitý řetězec (šňůru) vajíček 1–2 m dlouhý a široký 4–6 mm. Šňůra obsahuje 2800–4000 černých vajíček, které jsou uspořádány v jedné nebo ve dvou řadách. Průměr vajíčka je 1–1,7 mm. V závislosti na teplotě vody je embryonální vývoj dokončen za 2–14 dnů. Po vykulení z vajíčka jsou pulci velcí 6–8 mm. Proměna v malou žabku je dokončena po 3–12 týdnech.

Ropucha krátkonohá je v naší krajině výrazně ohrožena. Je typickým pionýrským druhem, osidlujícím biotopy v raných fázích vývoje (sukcese) nebo biotopy pravidelně a často nějak narušované. V naší krajině tedy může dlouhodobě přežívat pouze tam, kde se často vyskytuje obnažená půda a k tomu nějaké menší a krátkodobější vodní plochy (tůně či kaluže). To je v současné době u nás splněno pouze v některých aktivních nebo nedávno opuštěných těžebních či vojenských prostorech, ale také na některých polích, na kterých se pěstují širokořádkové plodiny a zároveň se zde nepoužívá velké množství pesticidů a hnojiv.

Problémem pro ropuchu krátkonohou je absence péče o krajinu (zejména absence pastvy), zarůstání ploch vegetací a zarovnávaní (úprava) veškerých přirozeně vzniklých narušení – typicky zarovnávaní různých vyjetých kolejí. Problematické je samozřejmě nadměrné odvodňování polí – pokud se zde alespoň občas nevyskytne nějaká vodní plocha, ropuchy zde nemohou přežívat.

V oblastech jejího výskytu je nutné průběžně provádět zásahy směřující ke vzniku obnaženého půdního povrchu. A alespoň na některých polích v Čechách hospodařit extenzivněji s podporou širokořádkových plodin (řepa, chmel, ale i kukuřice). Ke vzniku obnaženého půdního povrchu je velmi vhodná krátkodobá a maloplošná intenzivní pastva. Tu však mohou velmi dobře nahradit pojezdy vojenské nebo offroadové techniky, pokud se však jezdí mimo hlavní období jejího rozmnožování nebo se v době rozmnožování jezdí jen v menším rozsahu. Pokud tyto možnosti nejsou, je potřebné provádět občasně obnažování půdy např. za pomoci bagru nebo buldozeru. Při rekultivacích bývalých těžebních prostor je nutné vždy část vytěženého prostoru nezavážet a naopak zde nadále provádět nějakou formu péče. Bývalé těžební a zejména vojenské prostory jsou velmi vhodné pro netradiční formu „péče“ za pomoci těžké techniky – ve většině vojenských prostorů toto dlouhodobě probíhalo.

Více o ropuše krátkonohé zde: <http://www.obojzivelnici.wbs.cz/ropucha-kratkonoa.html>

Z dalších druhů obojživelníků v lokalitě žijí rosnička zelená (*Hyla arborea*) a skokan štlhlý (*Rana dalmatina*). Z plazů je doložen početný výskyt ještěrky obecné (*Lacerta agilis*) a vzácnější výskyt užovky obojkové (*Natrix natrix*).

Ornitologický průzkum v lokalitě nebyl proveden, ale lokalita je prokazatelně významná pro zpěvné ptactvo. Během průzkumů obojživelníků byla zjištěna kolonie desítek břehulí říčních (*Riparia riparia*) v aktivní pískovně a pozorováno bylo celkem cca 10 zpívajících samců strnada lučního (*Miliaria calandra*), a to zejména v dílčích plochách 3 a 4.

Během aktuálního entomologického průzkumu (zaměření na brouky a blanokřídlé) bylo v lokalitě determinováno 115 druhů. Celkem bylo zachyceno 38 významných druhů. Ve vyhlášce MŽP č. 395/1992 Sb. je v kategorii ohrožených druhů zařazen pouze zlatohlávek *Oxythyrea funesta*, který je však v ČR v současnosti zcela hojným druhem, a proto není již řazen do Červeného seznamu ohrožených druhů bezobratlých ČR (Hejda et al. 2017). Osm zjištěných druhů je uvedeno v Červeném seznamu bezobratlých: téměř ohrožené druhy – chroustek *Anomala dubia*, kutilky *Crabro scutellatus* a *Tachysphex helveticus*, včela *Epeoloides coecutiens*; zranitelné druhy – nosatec *Cyphocleonus dealbatus*, hnojník *Euorodalus coenosus*, kutilka *Ectemnius sexcinctus*; kriticky ohrožené druhy – kovařík *Paracardiophorus musculus*.

Patnáct zjištěných druhů lze označit jako primárně psamofilní: střevlíci *Amara fulva*, *Amara spreata*, *Broscus cephalotes*, *Cicindela hybrida* a *Lionychus quadrillum*, kovaříci *Cardiophorus nigerrimus* a *Paracardiophorus musculus*, poterník *Crypticus quisquilius*, kutilky *Alysson spinosus*, *Harpactus elegans*, *Harpactus laevis*, *Nysson niger*, *Nysson trimaculatus*, *Ammophila campestris* a *Ammophila pubescens*. Další 9 druhů je z faunistického hlediska regionálně významných: zobonoska *Stenorhynchites caeruleocephalus*, střevlíci *Amara equestris*, *Harpalus tardus*, *Omophron limbatum*, *Tachyura diabrachys* a *Tachyura parvula*, drabčík *Dinarda dentata*, kobylka *Phaneroptera falcata* a kutilka *Astata minor*.

Jelikož průzkum byl pouze jednoletý a dynamické společenstvo písků se mění každým rokem (z hlediska expanze i invaze, příp. degradace), lze očekávat přítomnost dalších desítek druhů, které nebyly doposud zachyceny. Z druhů, které by bylo možné očekávat, jsou také vzácní psamofilní střevlíci jako *Bembidion nigricorne*, *B. pygmaeum* (oba druhy s recentním výskytem právě v českolipském okrese), *Harpalus autumnalis* či *Amara majuscula* apod., psamofilní kovařík *Dicronychus equisetioides* s výskytem v časném jaře a recentně potvrzený pro region Českolipska (Blažej & Brůha, nepubl.); vzácné kutilky *Bembix rostrata*, *Miscophus spurius* a *M. niger* (a v podstatě další 3 druhy rodu), *Oxybelus mucronatus*, *Tachysphex nitidus*, *Lestiphorus bicinctus*, *Dryudella pinguis* a *Dryudella stigma* (jeden z pravidelných druhů provodínských písků) atd.

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu, další poznámky
ropucha krátkonožá (<i>Epidalea calamita</i>)	desítky dospělců, prokázané rozmnožování (tisíce pulců)	KO	Pro rozmnožování vyžaduje malé a mělké vodní plochy bez ryb, osluněné, bez vegetace nebo jen s minimem vegetace. Preferuje rozmnožování v dočasných vodních plochách. Suchozemské stanoviště tohoto druhu musí být s výraznou převahou ploch bez vegetačního pokryvu (raná fáze sukcese). V lokalitě výskytu musí být velké zastoupení lehkých půd s možností zahrabání - úkryt přes den a zimování. Rozmnožování v PP pískovna Žizníkov: téměř celá dílčí plocha 1, JZ část plochy 2 a střední část plochy 4
břehule říční (<i>Riparia riparia</i>)	desítky hnízdicích dospělců	O	Ke hnízdění vyhledává vyšší svislé stěny s lehkou písčitou půdou, ve kterých si vyhrabává nory. Často hnízdí v pískovnách.
strnad luční (<i>Miliaria calandra</i>)	10 zpívajících samečů	KO	Hnízdí v otevřené krajině, extenzivněji využívané, s menším podílem dřevin.
rosnička zelená (<i>Hyla arborea</i>)	desítky dospělců, prokázané rozmnožování (desítky pulců)	SO	Pro rozmnožování vyžaduje mělké vodní plochy bez ryb nebo jen s malou obsádkou, převážně osluněné. Mimo období rozmnožování žije na otevřených mokřadech s roztroušeným výskytem dřevin.
skokan štíhlý (<i>Rana dalmatina</i>)	desítky dospělců, prokázané rozmnožování (desítky pulců)	SO	Rozmnožuje se v rozmanitých vodních plochách s nižší rybí obsádkou nebo bez ryb – v rybnících i tůních. Jde o nížinný druh žáby, mimo období rozmnožování obývá zejména listnaté nebo smíšené lesy a různé mokřady.
ještěrka obecná (<i>Lacerta agilis</i>)	zjištěny nižší desítky dospělých jedinců i juvenilní jedinci	SO	Potřebuje otevřenou krajinu s přítomností obnažené půdy a s minimem vegetace. Důležité jsou po ní různé hromady kamení, dřeva a jiného materiálu. Pro kladení vajíček často využívá hromady písku nebo jiného podobného materiálu.
užovka obojková (<i>Natrix natrix</i>)	zjištěny desítky juv. ex.	O	Je vázána na přítomnost vody. Často je její výskyt spojen s žábami, kteří tvoří podstatnou část její potravy. Vajíčka klade do hromad různého materiálu, vesměš charakteru kompostu.

zlatohlávek tmavý (<i>Oxythyrea funesta</i>)	zjištěno cca 100 jedinců	O	Šířící se teplomilnější druh, kdysi v ČR vzácný, nyní zcela hojný, uvedený ve vyhl. č. 395/1992 Sb., v kategorii ohrožených druhů, ale správně již nezařazený do Červeného seznamu. Vývoj probíhá v zemi na kořenech různých rostlin.
--	--------------------------	---	---

O – ohrožený druh dle Vyhlášky 395/1992 Sb.

SO – silně ohrožený druh dle Vyhlášky 395/1992 Sb.

KO – kriticky ohrožený druh dle Vyhlášky 395/1992 Sb.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

a) ochrana přírody

Lokalita je v posledních letech známá výskytem ohrožených druhů živočichů (jak zvláště chráněných tak druhů Červeného seznamu). Žádnou formu ochrany zatím lokalita nemá, ale od začátku roku 2016 se o ní jedná, zejména z důvodu postupného ukončení těžby, plánované rekultivace a reálného postupného zániku biotopů vhodných pro ropuchu krátkonohou a další ohrožené živočichy.

b) lesní hospodářství

V části lokality se nacházejí lesní pozemky. Jde však o lesy ne hospodářské, se speciálním režimem daným přítomností linky velmi vysokého a zvláště vysokého napětí. Porosty pod tímto vedením nesmí být vyšší než 3 m a jsou pravidelně káceny, což je pozitivní pro předměty ochrany lokality.

c) zemědělské hospodaření

Velkou část přírodní památky tvoří pozemky vedené jako orná půda. V současnosti však na nich až na část pozemku p. č. 701/1 v k. ú. Žizníkov zemědělské hospodaření neprobíhá, ať už kvůli těžbě, nebo kvůli probíhajícímu zavážení, rekultivaci a ukládání materiálů. Zemědělské hospodaření se v lokalitě uskutečňuje pouze na části pozemku p. č. 701/1 v k. ú. Žizníkov, kde je vymezen půdní blok (a „těžební“ prostor, kde se dosud netěžilo). Louka je pravidelně sečena v režimu zemědělských dotací. Nepředpokládá se rekultivace pískovny na zemědělský půdní fond. Tento vliv je v současné době možné považovat za neutrální.

d) myslivost

Lokalita je součástí honitby Žizníkov – 5101110134. Myslivecké hospodaření se v lokalitě navenek příliš neprojevuje, proto je tento vliv možno považovat za neutrální.

e) rekreace a sport

V současnosti není lokalita rekreačně využívána, zejména kvůli probíhající těžbě a omezenému vstupu. Sportovní motokrosově aktivity občas probíhají ve východní části. Vliv rekreace na předměty ochrany je nutno hodnotit jako neutrální, neorganizované motokrosově aktivity díky tvorbě obnažených ploch bez vegetace jsou pozitivní.

f) těžba nerostných surovin

Celá lokalita vznikla a nadále je zásadně ovlivňována těžbou písků a štěrkopísků. V poslední době se zde projevuje kromě těžby i rekultivace a zavážení. Dochází tak k postupné přeměně přírodovědně cenných otevřených písčitých stanovišť na biotopy běžné v kulturní krajině. Vývoj těžby a rekultivace v území je patrný z leteckých snímků – viz obrázky dále.

Dle plánu těžby a rekultivace bude v nejbližší době pravděpodobně ukončena veškerá těžba v území. Je však doposud otevřena možnost pokračování těžby na části pozemku p. č. 701/1 v k. ú. Žizníkov daná územním rozhodnutím č.j. výst/7726/59 – 154/24c ze dne 16. 12. 1959. Právní kroky k umožnění započetí těžby v této části území však doposud započaty nebyly. Pokračující těžba štěrkopísku by však z hlediska předmětů ochrany byla ideální.

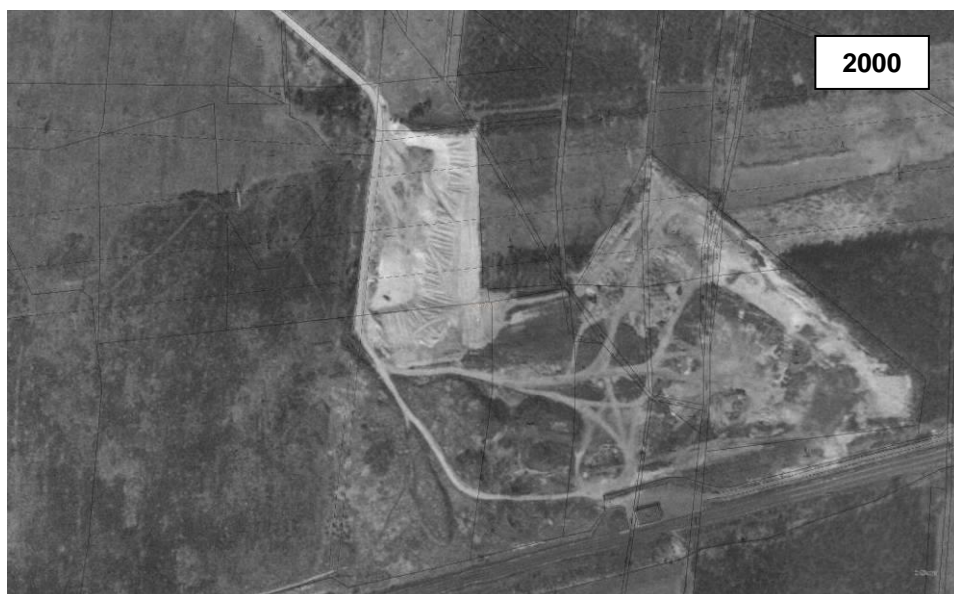
Dosud těžená lokalita je již zhruba z poloviny zrekultivována, část byla pravděpodobně ponechána přirozené sukcesi. Část navrhované PP (dílní plocha 2) je v současnosti zavážena různými materiály a je v procesu rekultivace. Rekultivace je výhledově plánována i ve zbytku aktuálně těžené pískovny.

Z pohledu předmětů ochrany je těžba pozitivním vlivem, zavážení a nevhodná technická rekultivace pak spíše negativním vlivem. Avšak plán rekultivace na dosud těženém a zároveň rekultivovaném ložisku Žizníkov III byl v r. 2017 změněn a odsouhlasen příslušnými správními orgány tak, aby bylo průběžně vytvářeno území s vhodnými vodními i terestrickými biotopy pro ropuchu krátkonožou – do vrchní konstrukční vrstvy budou ukládány hmoty bez obsahu humusu, povrch bude neurovnaný s depresiemi a hřebítky, nebude prováděna biologická rekultivace.

g) jiné způsoby využívání

Severní část lokality leží pod vedením vysokého (35kV), velmi vysokého (110 a 220 kV) a zvláště vysokého napětí (400 kV); celkem 5 paralelních elektrovodů, celková šířka koridoru 150 m. Další části lokality jsou pak v jeho ochranném pásmu. Pod tímto vedením je specifický režim údržby, zásadní je zejména to, aby zde nebyly porosty dřevin vyšší než 3 m. Z pohledu předmětů ochrany je přítomnost elektrického vedení a údržba jeho ochranného pásma pozitivním vlivem.

Žizníkov - porovnání leteckých snímků (zdroj ČÚZK):

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

Územní plán Česká Lípa (2013) v lokalitě uvádí plochy orné půdy, plochy těžby nerostů a plochy lesní. Dále je zde uvedeno, že je zde zeleň krajinná pro rekultivaci pozemků po skončené těžbě nerostů.

Obvyklé a přípustné v tomto území jsou činnosti, které slouží k zachování a obnovení vysoké biodiverzity území, k zachování ekologické stability v území. Rekultivace bude prováděna řízeným způsobem na základě projektového řešení, za podmínky, že budou respektována omezení plynoucí z polohy pod vedením velmi vysokého napětí. Nepřípustné jsou volná sukcese a činnosti, zařízení a výstavba, které zmenšují jejich plochu, nepřípustné je zvyšování a rozšiřování kapacit stávajících zařízení a nová výstavba.

Obr. 7: Výřez územního plánu města Česká Lípa (zdroj www.mucl.cz)

V lokalitě není evidován dobývací prostor, pouze je zde povolena těžba (lokalita Žizníkov III), od 16. 12. 1959 jako nevýhradní ložisko s těžbou šterkopísku. Těžbu a částečně již též rekultivaci provádí Ing. Milan Tichý – Inženýrské stavby VOKA (zdroj: Krajský úřad Libereckého kraje a sdělení Obvodního báňského úřadu). V lokalitě jsou dva historické prostory Žizníkov I a Žizníkov II, oba tyto prostory jsou již opuštěny a technicky zrekultivovány.

V současné době se dotěžuje a zároveň průběžně rekultivuje ložisko Žizníkov III. Dne 18. 7. 2016 vydal Krajský úřad Libereckého kraje výjimku pro ropuchu krátkonohou a břehuli říční podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, pro změnu plánu rekultivace tohoto ložiska. V podmínkách rozhodnutí o výjimce jsou stanoveny postupy pro co největší ochranu těchto druhů během rekultivace, v případě ropuchy krátkonohé i pro vytvoření vhodných biotopů i po jejím dokončení. Výše uvedená

změna rekultivace je schválena Obvodním báňským úřadem (rozhodnutí č.j. SBS 38906/2016 ze dne 21. 4. 2017).

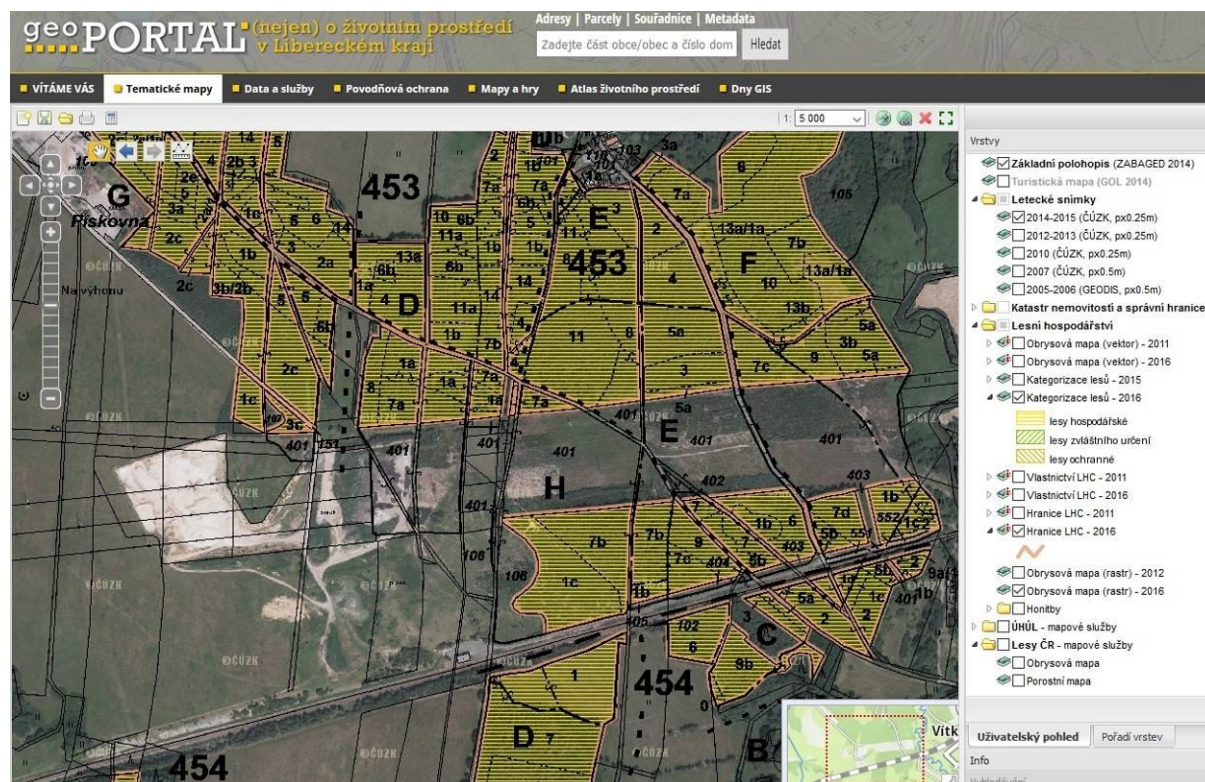
V navrhované přírodní památce jsou lesní pozemky, na které je zpracován **lesní hospodářský plán**. Na lesních pozemcích je kvůli ochrannému pásmu elektrovodu povinné bezlesí, tudíž tam není žádné lesnické hospodaření, žádný hospodářský cíl, hospodářský soubor a žádné rámcové směrnice hospodaření.

Z mapy kategorizace lesů a z příloženého výňatku z hospodářské knihy Lesního hospodářského plánu Lesního hospodářského celku Česká Lípa (vlastník Město Česká Lípa, které spravuje Městské lesy Česká Lípa spol. s r.o.) vyplývá, že se v lokalitě nachází bezlesí označené 401 a 106, které je součástí oddělení 453 dílce H.

(zdroj: geoportal.kraj-lbc.cz a Krajský úřad Libereckého kraje, odbor životního prostředí)

Oddělení	Dílec	Bezlesí a jiné pozemky	Pozemky mimo PUPFL	Katastrální území	Porostní půda (ha)	Bezlesí (ha)														Jiné pozemky (ha)							PUPFL celkem (ha)	Kategorie s překryvem	Pozemky mimo PUPFL (ha)	
						Rozdělovací plošky lesů nad 4 m	Nozovinné lesní cesty lesů nad 4 m	Lesní sklady	Lesní skály	Senné louky	Produkční a ekologické	Okusové plochy	Senné sady	Mateřnice	Klonové archivy	Další bezlesí	Zpevněné lesní cesty	Dřevě vodní plochy	Pozemky nad horní hranicí lesa	Lesní pastviny a pole pro zvěř	Náplavné pudy	Další jiné pozemky								
RP	NC	SK	LS	SP	PE	OP	SS	MA	KA	DB	ZC	VP	HP	ZP	NP	DJ														
453	H			Žizníkov	6,23																	6,23		10						
				Heřmanický u Dobranova	0,92																	0,92		10						
	106			Žizníkov																0,97			0,97		10					
	401			Žizníkov						5,65													5,65		10					
	404			Heřmanický u Dobranova						0,12													0,12		10					
	405			Žizníkov						0,05													0,05		10					
453	H				7,15					5,82						0,97							13,94		10					

Obr. 8: Výňatek z hospodářské knihy Lesního hospodářského plánu (vlastník Město Česká Lípa)

Obr. 9: Snímek mapy kategorizace lesů pro zájmovou lokalitu (zdroj: geoportal.kraj-lbc.cz)

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích

V navrhované přírodní památce jsou lesní pozemky, na které je zpracován lesní hospodářský plán. Na lesních pozemcích je kvůli ochrannému pásmu elektrovedu povinné bezlesí, tudíž tam není žádné lesnické hospodaření, žádný hospodářský cíl, hospodářský soubor a žádné rámcové směrnice hospodaření (viz též kapitola 2.3). V dalších kapitolách plánu péče jsou tedy všechny plochy považovány za nelesní.

Příloha č. M4:

- lesnická mapa typologická 1:10 000 – viz příloha

2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

V navrhované přírodní památce se nenachází žádný rybník, vodní tok ani vodní nádrž. V lokalitě se nachází pouze drobné mělké vodní plochy (tůň a kaluže), periodický potůček a strouha se stojatou vodou – viz kapitola 2.1.

2.4.3 Základní údaje o útvech neživé přírody

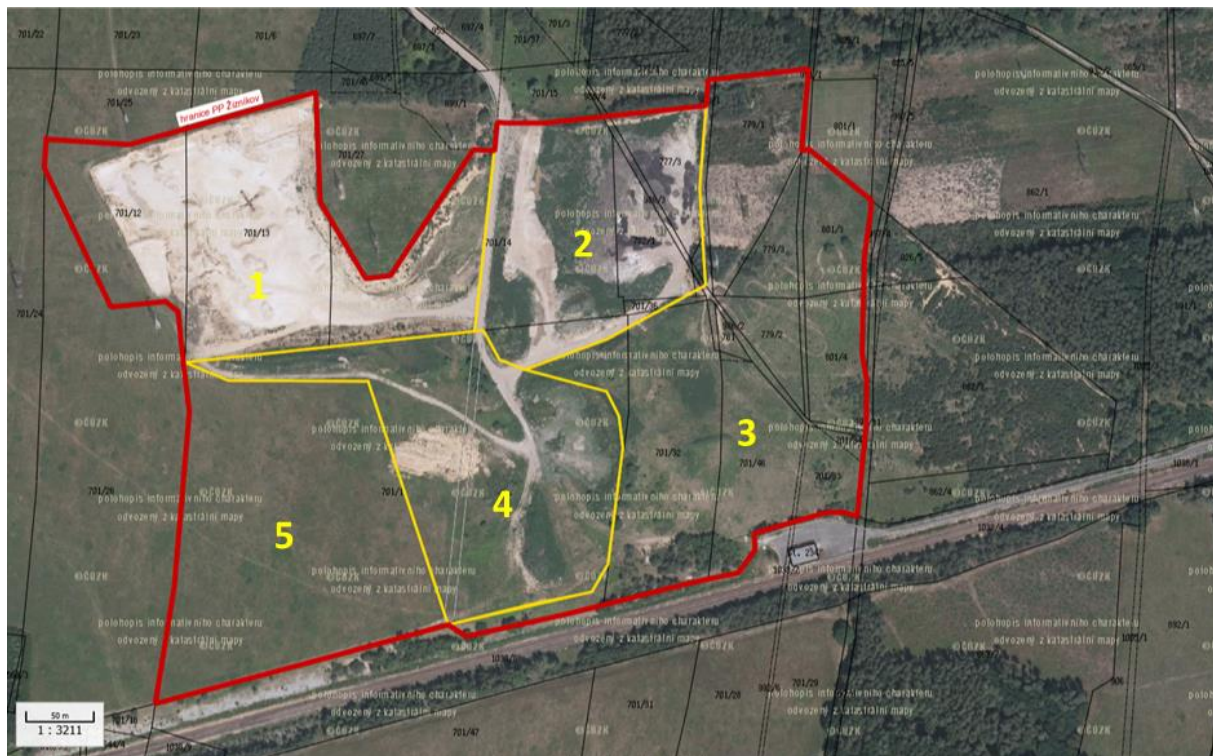
V navrhované přírodní památce se nenacházejí žádné významné útvary neživé přírody.

2.4.4 Základní údaje o nelesních pozemcích

Přílohy:

- tabulka „Popis dílčích ploch a objektů“ – příloha č. T2

- mapa dílčích ploch a objektů – příloha č. M3

Obr. 10: Dílčí plochy v PP Pískovna Žizníkovo – žlutě. Podklad: © ČÚZK

2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

Péče jako taková, s ohledem na ropuchu krátkonohou a další druhy, doposud v území neprobíhala. Nebyla totiž nutná, protože postupná těžba se vznikem a existencí drobných vodních ploch je pro tento druh vhodná. Postupnou těžbu štěrkopísků v uplynulých několika desítkách let lze hodnotit jako pozitivní z pohledu současných předmětů ochrany. Rekultivaci ploch po těžbě pak jako negativní, protože tím došlo jednak k úbytku vhodných biotopů a jednak pravděpodobně i k likvidaci části populací cílových druhů.

Nově nastavená péče by měla mít za cíl zejména podporu populace ropuchy krátkonohé. K tomu je potřebné zachovat minimálně současný stav vhodných biotopů a optimálně neprovádět další zavážení a technické rekultivace v lokalitě, příp. provádět rekultivace tak, aby zde byly stále vhodné podmínky pro ropuchu krátkonohou i další předměty ochrany (viz výše uvedená vydaná správní rozhodnutí pro změnu plánu rekultivace). Již rekultivované plochy je potřebné obhospodařovat způsobem, který zde umožní výskyt cílového druhu (druhů).

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

V navrhované přírodní památce jsou hlavními zájmovými druhy kriticky ohrožení ropucha krátkonohá a kovařík *Paracardiophorus musculus*. Významným zájmovým biotopem je biotop T5 - Trávníky písčin a mělkých půd. Všechny čtyři uvedené druhy mají podobné ekologické nároky a obývají zejména biotopy zapadající do vegetace T5. Mezi těmito předměty ochrany tak nehrozí kolize.

Výše uvedené zájmy je nutné v péči o lokalitu upřednostňovat před všemi případnými dalšími ohroženými druhy a biotopy.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření ve zvláště chráněném území

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o lesy

V navrhované přírodní památce jsou lesní pozemky, na které je zpracován lesní hospodářský plán. Na lesních pozemcích je kvůli ochrannému pásmu elektrovodu povinné bezlesí, tudíž tam není žádné lesnické hospodaření, žádný hospodářský cíl, hospodářský soubor a žádné rámcové směrnice hospodaření (viz též kapitola 2.3). V plánu péče jsou tedy všechny plochy považovány za nelesní, a tak je řešena i péče o ně.

b) péče o nelesní pozemky

Všechny plochy v navrhované přírodní památce jsou považovány za nelesní, i přesto že jde o lesní pozemky dle katastru nemovitostí, a to z důvodu povinného bezlesí kvůli ochrannému pásmu elektrovodu (viz kapitola 2.3).

Přírodní památka je dle charakteru převládajících biotopů rozdělena na pět dílčích ploch. Přesto, že nyní mají různý vzhled i různé využívání, je ve čtyřech z nich (kromě trvalého travního porostu – plocha č. 5) navrhovaná obdobná péče. Je to dáno zejména tím, že současná těžba a rekultivace dobývacího prostoru by měly být pravděpodobně v dohledné době ukončeny a celé využívání lokality by se mělo změnit.

K dílčí ploše 1:

Optimální z pohledu ropuchy krátkonohé i kriticky ohrožených druhů hmyzu by bylo v této ploše co nejdéle zachovat těžbu písku a šterkopísku. Ideální by bylo plochu ponechat bez rekultivace (jiná možnost viz níže). Pokud těžba bude muset být ukončena, pak se zde jako nejvhodnější způsob péče jeví pojezdy offroadové nebo jiné podobné techniky, optimálně mimo období rozmnožování ropuchy krátkonohé. Pojezdy lze nahradit opakovaným strháváním a rozrušováním drnu, např. v rozsahu několika set m² jednou za 3–5 let. Asi nejvhodnější by pak byla kombinace obou způsobů péče.

Za vhodný způsob péče také lze považovat pastvu, a to spíše intenzivnějšího charakteru (tj. vyšší množství zvířat na plochu). Cílem péče je udržování velkého rozsahu obnažené písčité půdy.

U těchto navržených způsobů péče by samovolně měly vznikat a obnovovat se drobné vodní plochy.

Pokud by se tak z nějakého důvodu nestalo, je potřebné tůň a kaluže pravidelně vytvářet a obnovovat např. bagrem. Pokud tůň nebudou z nějakého důvodu zadržovat vodu alespoň po dobu vývinu pulců ropuchy krátkonohé (min. 2 měsíce), je vhodné tůň celoplošně zajílovat vrstvou min. 10 cm, nebo použít jezírkovou či jinou nepropustnou folii. Zejména okraje pískovny budou v budoucnu zarůstat dřevinami a je tak potřebné provádět jejich pravidelnou prořezávku.

Kolmá stěna v západní části plochy, využívaná břehulemi ke hnízdění, by měla být zachována co nejdéle bez zásahů. Zde by neměly probíhat žádné jízdy techniky. Pokud by probíhala další těžba, bylo by možné stěnu postupně posouvat, pouze však mimo období hnízdění, které probíhá zhruba od dubna do června. V případě potřeby by bylo vhodné hnízdní stěnu mimo období hnízdění bagrem upravit tak, aby zde byly stále vhodné podmínky pro břehule.

Případně je možné hnízdní stěnu před zánikem té současné vytvořit nově v jižní části plochy směrem k dílčí ploše 4 a 5.

Z pohledu výskytu psamofilních druhů hmyzu je vhodným prvkem ochrany vytvoření několika písčitých dun či valů (hromad), nahromaděných deponií s výškou několika metrů. Tyto mají velmi pomalé tendence zarůstání od paty směrem k vrcholu. Vrcholové části zůstávají i desetiletí bez zástinu vegetace.

Pokud nebude možné zachovat přibližně současný stav dílčí plochy a realizovat výše popsaná opatření, a muselo by dojít k zavezení a rekultivaci větší části plochy nebo celé plochy, měl by zde být uplatněn stejný postup jako v případě dílčí plochy č. 2 – viz dále.

K dílčí ploše 2:

Dle změny plánu rekultivace by tato plocha měla být zavezena až do úrovně původního terénu a neměla by proběhnout biologická rekultivace.

Po ukončení navážení různého materiálu by mělo být navážení zakončeno vrstvou zeminy s výrazným zastoupením jílu (je nutná její nepropustnost) o mocnosti minimálně 2 metry. Tato vrstva by měla být zhutněna a uložena tak, aby byl výsledný terén nepravidelný se spoustou mělkých terénních prohlubní. Na vybraná místa nového povrchu plochy by měly být navezeny hromady písku, šterkopísku a kamenů. Tím by zde měly být vytvořeny biotopy vhodné pro ropuchu krátkonohou i další předměty ochrany z řad hmyzu.

Další péče o tuto dílčí plochu by měla být obdobná péči o plochu č. 1.

Pokud to bude možné, bylo by vhodné nezavážet a nijak výrazně neupravovat jihozápadní okraj dílčí plochy 2. Žádoucí by bylo zde ponechat bez zásahů stávající periodické tůně (plocha cca 200 m²) – plochu vymezenou souřadnicemi 50°39'58.531"N, 14°35'5.565"E, 50°39'57.955"N, 14°35'5.903"E a 50°39'57.405"N, 14°35'5.623"E.

K dílčí ploše 3:

V ploše je potřebné zastavit její zarůstání vegetací a dřevinami a je zde potřebné vytvořit řadu drobných vodních ploch – terénních prohlubní samovolně plněných vodou. K tomuto účelu opět lze využít řízené pojezdy offroadové a jiné těžké techniky, pastvu a strhávání drnu nebo kombinaci všech těchto nástrojů.

Pokud tůně nebudou z nějakého důvodu zadržovat vodu alespoň po dobu vývinu pulců ropuchy krátkonohé (min. 2 měsíce), je vhodné tůně celoplošně zajílovat vrstvou min. 10 cm, nebo použít jezírkovou či jinou nepropustnou folii.

Bude zde také potřebné provádět pravidelné prořezávky dřevin.

Vhodné by bylo také občas šetrně obnovit strouhu u vlakového nádraží (jižní část dílčí plochy 3) s výskytem okřehku trojbrázdého. Je předpokládáno postupné rozšíření tohoto druhu do dalších tůní na nově upravené ploše.

V některých místech dílčí plochy by bylo žádoucí odebrat horní vrstvu navezené či původní zeminy a obnažit písčité podklad, jehož výskyt je zde zejména v okrajových částech pravděpodobný. Z písku obnaženého při tomto zásahu by bylo také vhodné vytvořit různé hromady, příp. i duny na podporu ropuchy krátkonohé a kriticky ohrožených druhů hmyzu.

K dílčí ploše 4:

V této ploše by mělo postupně skončit ukládání organického materiálu, a to dočasné i trvalé. Dočasné ukládání zeminy, šterku, písku a podobných pevných materiálů je možné i nadále, pouze však v menším množství. Po ukončení těžebních a navážení aktivit v lokalitě by celá tato dílčí plocha měla být postupně upravena tak, aby vyhovovala předmětům ochrany, zejména pak ropuše krátkonohé.

Návrh péče je obdobný ploše 1, není zde však nutná tak vysoká přítomnost obnažené půdy ani takové zastoupení písčitého podkladu. Dřevin by zde mělo být dlouhodobě více (skupinky

stromů a keřů). Vhodným druhem k případnému doplnění druhové skladby dřevin je dub letní. Naopak výrazně potlačovat je nutné dřeviny jako je janovec a trnka (platí pro všechny dílčí plochy).

V některých místech dílčí plochy by bylo žádoucí odebrat horní vrstvu navezené či původní zeminy a obnažit písčité podklad, jehož výskyt je zde velmi pravděpodobný, a to i ve větších plochách. Je to dáno zejména tím, že tato dílčí plocha pravděpodobně nebyla celá těžena a také pravděpodobně nebyla celá rekultivována. Z písku obnaženého při tomto zásahu by bylo také vhodné vytvořit různé hromady, příp. i duny na podporu ropuchy krátkonohé a kriticky ohrožených druhů hmyzu.

K dílčí ploše 5:

V současné době je tato plocha součástí sedmdesátihektarového půdního bloku - dotace na hospodaření jsou vázány na ošetřování trvalého travního porostu v základním režimu obecné péče o extenzivní louky, tzn. sečení a/nebo pastva. Současné hospodaření není v rozporu s péčí o předměty ochrany přírodní památky. V konfliktu s péčí o předměty ochrany PP by ani nebylo využívání tohoto pozemku v souladu s katastrem nemovitostí, kde je veden jako orná půda. V tomto případě by bylo nejvhodnější (s ohledem na ropuchu krátkonohou) alespoň na části plochy pěstovat zeleninu nebo okopaniny. Plocha je zařazena do PP kvůli možnosti zde pokračovat v těžbě písku – dána územním rozhodnutím z r. 1959 (viz výše).

Rámcová směrnice péče o nelesní plochy:

Typ managementu	Řízené jezdce offroadové nebo jiné těžké techniky
Vhodný interval	1 x rok
Minimální interval	1 x 2 roky
Prac. nástroj / hosp. zvíře	terénní auta, čtyřkolky, motorky, vojenská technika apod.
Kalendář pro management	optimálně říjen – březen, příp. i leden – prosinec (ale jen na vybraných menších, méně významných plochách)
Upřesňující podmínky	řízené jezdce po vybraných plochách, optimálně jezdce po co největší ploše všech dílčích ploch z důvodu narušení a stržení drnu a tvorby a obnovy drobných terénních prohlubní; na menších a méně významných vybraných plochách je možný celoroční jezdce, na většině ploch jen mimo období rozmnožování ropuchy krátkonohé a hnízdění břehulí a strnadel lučních
Dílčí plochy	1, 2, 3, 4

Typ managementu	Stržení drnu
Vhodný interval	1 x 2–3 roky
Minimální interval	1 x 5 let
Prac. nástroj / hosp. zvíře	bagr, buldozer
Kalendář pro management	září – březen
Upřesňující podmínky	opakované strhávání drnu nebo i větší vrstvy zeminy za účelem obnažení písčitého podkladu, na vybraných místech, jeden souvislý zásah vždy v řádu cca stovek m ² (max. 1000 m ²), větší souvislé plochy naráz nestrhávat; uložení hmoty na hromady na vybraná místa (= biotop pro obojživelníky a další organismy)
Dílčí plochy	1, 2, 3, 4

Typ managementu	Pastva
Vhodný interval	1 x rok
Minimální interval	1 x 2 roky
Prac. nástroj / hosp. zvíře	skot, ovce, kozy, koně aj.
Kalendář pro management	celoročně
Upřesňující podmínky	vhodný je intenzivnější charakter pastvy (více než 2 velké dobytčí jednotky), celoročně nebo krátkodobě; pastva nikdy ne úplně celoplošně, ale např. rotovat dle dílčích ploch
Dílčí plochy	1, 2, 3, 4, 5

Typ managementu	Kácení a prořezávky náletových dřevin
Vhodný interval	1 x 5 let
Minimální interval	1 x 10 let
Prac. nástroj / hosp. zvíře	motorová pila, ruční pila, sekera
Kalendář pro management	srpen – březen
Upřesňující podmínky	převážně prořezávky (probírky) dřevin; alespoň část dřeva z prořezávek využít pro vytvoření zimovišť a míst úkrytu pro obojživelníky a plazy = hromádky na vybraných místech (v ploše 1 je možno ukládat jen výjimečně na pečlivě vybraných místech, s ohledem na stanoviště ohrožených druhů hmyzu)
Dílčí plochy	1, 2, 3, 4

Typ managementu	Vytvoření a obnova drobných vodních ploch (tůní)
Vhodný interval	1 x 3 roky
Minimální interval	1 x 5 let
Prac. nástroj / hosp. zvíře	bagr, ručně apod.
Kalendář pro management	říjen – březen
Upřesňující podmínky	tůně a kaluže by měly samovolně vznikat a být udržovány pojezdy techniky a pastvou; pokud bude nutné jejich hloubení (hlavně v plochách 3 a 4), měly by být plošně malé (většinou max. do 50 m ²) a mělké (průměrná hloubka do 30 cm, maximální hloubka většinou 60, výjimečně až 80 cm); zeminu možno uložit poblíž tůní; jen velmi málo vytvářených tůní může mít i jiné než uvedené technické parametry (hlubší, větší apod.); pokud tůně nebudou zadržovat vodu alespoň po dobu vývinu pulců ropuchy krátkonožé (min. 2 měsíce), je vhodné tůně celoplošně zajílovat, nebo použít jezírkovou či jinou nepropustnou folii
Dílčí plochy	3, 4, případně i 1 a 2 (vytvoření tůní) 1, 2, 3, 4 (obnova tůní)

Typ managementu	Částečná obnova strouhy u vlakového nádraží
Vhodný interval	1 x 5 let
Minimální interval	1 x 10 let
Prac. nástroj / hosp. zvíře	bagr, ručně
Kalendář pro management	září – říjen
Upřesňující podmínky	částečná průběžná obnova strouhy, vždy max. na 2/3 plochy; vhodné obnovu spojit s prořezávkou dřevin u strouhy; vytěženou hmotu možno uložit poblíž strouhy, jako vhodné se jeví její uložení do blízkosti vytvořené hlubší tůně (tůně) v ploše 3
Dílčí plochy	3

Typ managementu	Vytvoření písčitých dun, valů a hromad
Vhodný interval	jednorázově
Minimální interval	
Prac. nástroj / hosp. zvíře	bagr, ručně
Kalendář pro management	říjen – březen
Upřesňující podmínky	vytvoření více hromad písku (možná úprava do jakéhokoli tvaru – duny, valy), důležité je aby hromady měly výšku minimálně 3 m; v ploše 4 a také v menší míře v plochách 2 a 3 vytvoření několika hromad z písku, šterku a kamenů, s různými parametry (malé, velké, nízké, vysoké,...)
Dílčí plochy	1, 2, 3, 4

Typ managementu	Pokračující těžba písku
Vhodný interval	průběžně
Minimální interval	
Prac. nástroj / hosp. zvíře	těžební technika
Kalendář pro management	celoročně
Upřesňující podmínky	
Dílčí plochy	1, 5

c) péče o rostliny

Botanický průzkum lokality zatím nebyl proveden, zjištěn byl výskyt pouze jednoho ohroženého druhu rostliny a přítomnost dvou cennějších vegetačních společenstev.

Péče o rostliny probíhá formou péče o jejich biotopy – viz 3.1.1 b). Je navržena co nejvhodnější péče o území mimo v současnosti obhospodařované zemědělské plochy. Péče o biotopy ohrožených druhů živočichů by měla vyhovovat i přítomným rostlinným společenstvům.

d) péče o živočichy

Péče o ohrožené druhy živočichů probíhá formou péče o jejich biotopy - viz 3.1.1 b). Je navrženo co nejvhodnější hospodaření na všech nelesních biotopech tak, aby došlo k udržení nebo zvýšení populací nejvýznamnějších druhů živočichů – viz 1.7.2. K podpoře populací ropuchy krátkonohé je kromě stávajícího kosení travních porostů a navrhované pastvy vhodné na orné půdě pěstovat zeleninu či okopaniny. Kaluže na takových polích mohou ropuchy krátkonohé využít k rozmnožování.

e) zásady jiných způsobů využívání území

V lokalitě stále pokračuje těžba šterku a písku a také zavážení a postupná rekultivace dílčí plochy 2 a okraje dílčí plochy 1. Jak již bylo výše uvedeno, bylo by z pohledu předmětů ochrany nejvhodnější nadále pokračovat v těžbě v ploše 1 a v této ploše ukončit započaté zavážení. Rekultivaci plochy 2 by bylo žádoucí provést tak, aby zde byly co nejvhodnější podmínky pro ropuchu krátkonohou a další předměty ochrany (postup rekultivace je popsán výše). Totéž platí pro dílčí plochu 1 v případě, kdy nebude jiná možnost a bude zde muset být provedena také rekultivace. Ideální variantou pro udržení populace ropuchy krátkonohé je pokračující těžba v dílčí ploše 5 dle územního rozhodnutí z r. 1959 (viz výše).

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) lesy

V navrhované přírodní památce jsou lesní pozemky, na které je zpracován lesní hospodářský plán. Na lesních pozemcích je kvůli ochrannému pásmu elektrovodu povinné bezlesí, tudíž tam není žádné lesnické hospodaření, žádný hospodářský cíl, hospodářský soubor a žádné rámcové směrnice hospodaření (viz též kapitola 2.3). V plánu péče jsou tedy všechny plochy považovány za nelesní, a tak je řešena i péče o ně.

b) nelesní pozemky

viz Příloha:

- výčet plánovaných zásahů (tabulka) – příloha č. T2

viz Příloha:

- mapa dílčích ploch a objektů – příloha č. M3

3.2 Zaměření a vyznačení území v terénu

Přírodní památka doposud není nijak vymezena. Bude tak potřebné zaměřit hranice území v terénu a vyznačit ho. Vhodné je zde umístit i informační panely. Návrh vyznačení je zde:

Obr. 11: Návrh vymezení ZCHÚ v terénu: modře – hraniční tyče, bíle – cedule se státním znakem, červeně – hranice PP. Mapový podklad © ČÚZK

3.3 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Bude nutné projednat a vyhlásit přírodní památku „Pískovna Žizníkov“ a stanovit její předměty ochrany a podmínky její ochrany – viz návrh v tomto plánu péče.

3.4 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Vzhledem k charakteru a velikosti území a také vhodnosti narušování drnu a povrchu jakýmkoli způsobem není žádoucí nijak omezovat rekreační a turistické využívání lokality.

Sportovní využívání území se nabízí, zejména pak v podobě různých terénních aktivit – např. běh, cyklistika, motorová vozidla. Sportovní využívání může být do určité míry bez omezení (běh, horská kola aj.), jakékoli pojezdy terénních vozidel je nutné regulovat – viz návrhy péče o lokalitu. Hromadné sportovní a motoristické akce jsou možné, ale měly by vždy být realizovány jen ve vhodné období (mimo období rozmnožování).

3.5 Návrhy na vzdělávací využití území

Velmi vhodné je umístit do lokality nejméně jeden a lépe více informačních panelů v podobě zajímavé pro veřejnost (více obrázků a fotek než textu atd.). Je potřebné veřejnosti přiblížit (klidně i zábavnou formou) a vysvětlit specifický způsob péče o tuto lokalitu. Např. pojezdy offroadů v přírodě totiž pořád většina veřejnosti vnímá negativně. Přes území by bylo výhledově vhodné zřídit naučnou stezku, např. tak, aby protínala různé typy biotopů (pískovna, dříve rekultivovaná plocha, nově rekultivovaná plocha). Tato stezka však musí respektovat těžební a rekultivační aktivity v území, není tedy možno jí vést přes aktivní části pískovny.

Území se vzhledem k jeho velkému přírodovědnému významu a zároveň nízkému riziku poškození biotopů sešlapem (efekt je spíše opačný) výborně hodí ke vzdělávacím aktivitám. Exkurze a vycházky pro školy i veřejnost jsou zde vhodné.

3.6 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Vhodné je provádět průběžný monitoring populace ropuchy krátkonožé (s důrazem na stav jejich rozmnožovacích biotopů), alespoň jednou za 2 roky. Vhodné je provádět opakované průzkumy zaměřené na hmyzí předměty ochrany, např. jednou za 2-3 roky, příp. typem monitoringu během aplikace managementových opatření (cf. Blažej & Straka 2010).

V nejbližší době bude potřebné provést botanický a ornitologický průzkum lokality.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
budování tůní (celkem 2000 m ²)	-----	180 000,-
vytvoření písčitých dun – valů (130 m ³)	-----	39 000,-
tvorba a instalace informačních panelů (2 ks)	-----	20 000,-
oplocení pro pastvu (1,6 km)	-----	160 000,-
zaměření hranic ZCHÚ (geodetické práce)	-----	40 000,-
vytyčení hranic ZCHÚ (5 tyčí, pruhové značení)	-----	5 000,-
označení státními znaky (7 ks)	-----	25 000,-
Jednorázové a časově omezené zásahy celkem (Kč)	-----	469 000,-
Opakované zásahy		
stržení drnu (jednou za 2 roky 2000 m ²)	30 000,-	300 000,-
pojezdy těžké techniky (každoročně 40 hodin)*	20 000,-	200 000,-
obnova tůní (jednou za 3 roky 300 m ²)**	8 000,-	80 000,-
prořezávky dřevin (jednou za 5 let 3000 m ²)	4 000,-	40 000,-
pastva (každoročně na 4 ha)	40 000,-	400 000,-
průběžné botanické a zoologické průzkumy	3 000,-	30 000,-
Opakované zásahy celkem (Kč)	105 000,-	1 050 000,-
N á k l a d y c e l k e m (Kč)	-----	1 519 000,-

* u pojezdů offroadu předpokládán nižší náklad, vzhledem k pravděpodobnému uhrazení části nákladů samotnými realizátory pojezdů (min. při hromadných akcích); některé pojezdy by případně mohly být i téměř zdarma z pohledu orgánu ochrany přírody

** pravděpodobně strojní obnova tůní nebude vůbec potřeba (předpoklad obnovy pojezdy techniky)

Pozn: Odhady cen vycházejí z platného ceníku MŽP pro rok 2016.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

AOPK ČR: Portál informačního systému ochrany přírody - Nálezová databáze ochrany přírody [online], publ. 2012 [cit. 2016-10-06], dostupné na: <http://portal.nature.cz>.

Archteam (2013): Územní plán Česká Lípa

Blažej L. (2016): Výsledky entomologického průzkumu žizníkovské pískovny

Blažej L., Brůha P., Michalega M. & Trýzna M. (2013): Faunistické střípky. Listy Entomologického klubu při Labských pískovcích, 13: 19-20.

Blažej L. & Straka J. (2010): Výsledky monitoringu vybraných skupin hmyzu (Coleoptera: Carabidae; Hymenoptera: Aculeata) v bývalé lesní školce u Býnovce (CHKO Labské pískovce) - Sborník Okresního Muzea Most, Řada Přírodovědná, 32: 23-42.

Geologická mapa 1:50000 [online], cit. 2016-10-06, dostupné na: <http://mapy.geology.cz>

- Geoportál (nejen) o životním prostředí v Libereckém kraji, cit. 2016-10-06, dostupné na: <http://geoportal.kraj-lbc.cz/lesnihospodarstvi>
- Grulich V. (2012): Red List of Vascular Plants of the Czech Republic. – Preslia 84: 631–645.
- Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. AOPK ČR
- Maštera J. (2016): Batrachologický průzkum navrhované PP Pískovna Žizníkov
- MŽP (2016): Náklady obvyklých opatření MŽP (ceník)
- Pedologická mapa 1:50000 [online], cit. 2016-10-06, dostupné na: <http://mapy.geology.cz>
- Plesník J., Hanzal V. & Brejšková L. [eds.] (2003): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci.
- Prskavec (2016): Sdělení k pískovně Žizníkov. – Obvodní báňský úřad pro území krajů Libereckého a Vysočina, č.j. SBS 32280/2016
- rozhodnutí (výjimka) Krajského úřadu Libereckého kraje č.j. KULK 58444/2016 ze dne 18. 7. 2016 na období do konce roku 2019
 - 3. změna plánu rekultivace pískovny Žizníkov III (březen 2016), na období do konce roku 2030
 - územní rozhodnutí (k povolení k těžbě písku) ONV v České Lípě č.j. výst/7726/59 – 154/24c ze dne 16. 12. 1959

4.3 Přílohy

Tabulky:

Příloha T2 - Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich (tabulka k bodům 2.4.4, 3.1.1 a 3.1.2).

Mapy:

Příloha M1 - Orientační mapa s vyznačením území

Příloha M2 - Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ

Příloha M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

Příloha M4 - Lesnická mapa typologická

Příloha M5 - Zákres biotopu T5 v území

Návrh plánu péče byl zpracován ve spolupráci s oddělením zemědělství a ochrany přírody odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Libereckého kraje (aktualizace říjen 2017).